

SCURT ISTORIC PRIVIND MĂSURILE APLICATE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII EXECUTĂRII DOCUMENTELOR EXECUTORII

Cristina GURZUN

Masterand, FCGC, DIDEI, Program Drept Imobiliar și cadastral, anul I gr. DIC-2305M,

Autorul corespondent: Cristina GURZUN e-mail: bejcristina.gurzun@gmail.com

Coordonator științific: **Zinaida LUPAȘCU**, dr., conf. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: *Executarea silită, veche de secole, a fost inițial responsabilitatea creditorului, fără intervenția statului. Această cercetare examinează evoluția măsurilor de asigurare utilizate de executorii judecătorești pentru a eficientiza executarea documentelor executorii și importanța lor în cazurile de neplata a obligațiilor de către debitori.*

Cuvinte cheie: *măsuri de asigurare, debitor, creditor, executor judecătoresc, sechestru, datorie.*

Introducere

De-a lungul istoriei, procesul de executare a datoriei implica un angajament strict între creditor și debitor, care, în cazul neplății, putea duce la consecințe severe pentru acesta din urmă, inclusiv sclavie sau chiar moarte. Acest studiu explorează acest proces și impactul său asupra societății, la general [6, p. 300].

1. Executarea silită pe parcursul evoluției istorice statale

În Republica Romană târzie, procedura venditio bonorum, creată pretoriului, a devenit o alternativă la executarea individuală, permițând creditorilor să vândă întreaga avere a debitorului pentru a-și recupera datoriile. Cu apariția Legilor Iuliane, debitorii au avut o ușoară ameliorare a situației, prin posibilitatea vânzării personale a averii pentru datorii minore, prin cessio bonorum.

Ulterior, procedura executării silite a evoluat printr-un pas semnificativ, numit "distractio bonorum", unde, deși întreaga avere a debitorului era sechestrată, nu era vândută în totalitate, ci doar bunurile necesare pentru a acoperi creanța urmărită. Acest sistem seamănă foarte mult cu cel utilizat în prezent, mai ales că în această nouă etapă au apărut organele publice de executare, denumite "curator bonis distrahendis", similare cu executorii judecătorești contemporani. Aceștia erau autorizați să sechestreze și să vândă bunurile debitorului pentru a acoperi creanța, distribuind apoi prețul obținut între creditori [1, p. 15].

În sistemul juridic romano-germanic, executarea silită a cunoscut o evoluție de la acțiuni individuale făcute în afara instanțelor către proceduri mai formale, cum ar fi manierele, care implicau reprezentanți ai comunităților sociale. În locul constrângerii fizice a debitorului, s-a introdus o amendă reglementată prin lex salica, precum și prin lex riparia [3, p. 26].

Procedura de executare forțată a bunurilor debitorului, denumită și anefang, era similară cu vindicatio din dreptul roman. Debitorul putea să își apere drepturile printr-o contravindicatio. După stabilirea cadrelor procesuale, urma procesul și apoi executarea forțată. În timp, tribunalul a preluat responsabilitatea executării forțate, iar după apariția „Edictum chilperice”, statul a organizat și desfășurat executarea forțată [3, p. 31].

Conform legii austriece din 1996 privind procedura de executare, inspirată din dreptul german, se reglementau diverse măsuri de constrângere personală a debitorului, printre care și reținerea acestuia în închisoare. În acea vreme, persoana însărcinată cu aducerea debitorului în închisoare era executorul judecătoresc, având puteri conferite prin mandatul de arestare emis de instanța de executare la cererea creditorului [12, pp. 36-45].

În timpul Evului Mediu, constrângerea corporală a debitorului a fost o procedură comună în executarea silită. În 1561, au fost introduse primele norme de procedură civilă, care s-au

cristalizat mai târziu în Marea Ordonanță asupra Procedurii Civile în 1667, inițiată de Jean-Baptiste Colbert și care ulterior a servit ca sursă de inspirație pentru multe legislații moderne [6, p. 53].

Ulterior legii din 30 decembrie 1928, executarea în cazurile de infracțiuni politice a fost interzisă, iar constrângerea corporală a fost redusă în durată. Procedura presupunea o somare a debitorului de a-și achita datoria, iar în lipsa plății, procurorul republicii emitea o cerere pentru executare către agenții de ordine publică sau alte organe competente. În Franța și Germania, cheltuielile erau suportate de creditor, iar debitorul putea fi eliberat doar în anumite circumstanțe prevăzute de lege [5, p. 13].

În dreptul englez, executarea silită a fost influențată de dreptul roman și a evoluat într-o procedură denumită equity procedure. Aceasta includea specific performance, care se referă la executarea obligațiilor de a da, a face sau a preda, și injuncție, pentru executarea obligațiilor de a nu face [10, p. 22].

2. Măsurile asiguratorii în executarea silită conform monumentelor istorice românești

În vechiul drept român, originile executării silite sunt puțin cunoscute, deoarece procedurile erau în principal reglementate de normele conținute în Basilicale. În acele vremuri, aspectele referitoare la executarea silită erau adesea lăsate la discreția părților implicate, iar declanșarea procedurilor era influențată de poruncile Domnului, care implicau confiscarea averii sau încarcerarea debitorului care nu coopera. O metodă nouă de executare în drept românesc vechi era legată de delimitarea hotarelor, cu implicarea copiilor în marcarea granițelor stabilită de instanță [13, p. 49].

În conformitate cu modelul legislației procesuale din Geneva, procedura de executare silită a fost ulterior reglementată în Codul de Procedură Civilă din 1865. Potrivit noilor prevederi, executarea silită putea fi aplicată exclusiv bunurilor debitorului și putea fi inițiată doar pe baza unui act autentic ce avea autoritatea executorie prevăzută de lege [13, p. 58].

În anul 1900, Codul de Procedură Civilă a suferit o modificare semnificativă în ceea ce privește executarea civilă. Autorul acestei reforme, C.D. Dissescu, a subliniat că, *„după ce justițiabilul a luptat ani de zile pentru recunoașterea dreptului său, în sistemul existent, tot atât de mult timp era necesar pentru finalizarea executării forțate. Deficiențele evidente ale codului nostru, în special în ceea ce privește urmările imobiliare, explică discrepanța dintre creditul privat și cel public. Am încercat să aducem doar îmbunătățiri necesare prin prezentarea termenilor de procedură, luând în considerare interesele ambelor părți, circumstanțele și natura drepturilor reclamate”* [7, p. 36].

Progresul în reglementările legale privind executarea silită a fost continuu și semnificativ. Acesta s-a realizat prin îmbunătățirea codului de procedură civilă și extinderea numărului de titluri executorii, care nu se limitează doar la hotărârile judecătorești civile definitive, ci includ și alte tipuri de documente, precum și prin diversificarea procedurilor care nu se încadrează în dreptul comun.

3. Măsurile de asigurare a executării documentelor executorii în prezent.

În executarea silită, obligația debitorului, derivată dintr-un titlu executoriu, se identifică cu subiectul executării, deoarece creditorul își urmărește dreptul de a obține îndeplinirea obligației asumate de debitor. Executarea silite vizează toate bunurile mobile sau imobile din patrimoniul debitorului, cu excepția acelor care sunt excluse de la executare. Conform Codului Civil al Republicii Moldova, articolul 285 alineatul (1) definește bunurile ca fiind toate lucrurile susceptibile de a fi individualizate și drepturile patrimoniale [2, p. 487].

Potrivit prevederilor articolului 10 alineatul (3) din Codul de Executare al Republicii Moldova, procesul de executare silită se desfășoară pe baza titlului executoriu sau a altui document prevăzut de acest cod, care are puterea de document executoriu [4, art. 10].

În contextul inițierii procedurii de executare, executorul judecătoresc are dreptul să instituie sechestrul asupra mijloacelor bănești sau asupra bunurilor debitorului pentru a asigura executarea documentului executoriu.

Executorul judecătoresc poate sechestra mijloacele bănești disponibile în cont sau care urmează să fie transferate în viitor pentru a garanta executarea documentului executoriu. Debitorul poate fi interzis să întreprindă anumite acțiuni, cu excepția transferului unui drept real, iar o măsură recentă este interdicția de a părăsi țara. De asemenea, debitorul poate fi interzis să vândă bunurile sechestrate, iar executorul judecătoresc este responsabil pentru informarea veniturilor generate de aceste bunuri.

Scopul asigurării executării documentului executoriu constă în evitarea problemelor care pot apărea după încheierea termenului de 15 zile pentru executarea voluntară, conform prevederilor Codului de Executare al Republicii Moldova. Această măsură reprezintă un instrument util pentru garantarea drepturilor creditorului stabilite într-o hotărâre judecătorească definitivă.

Concluzii

Măsurile de asigurare sunt cruciale pentru executarea eficientă a datoriilor, protejând patrimoniul și asigurând respectarea obligațiilor de către debitori. În contextul unei conștientizări crescânde a drepturilor juridice, utilizarea frauduloasă a proprietății de către debitori pentru a evita executarea devine din ce în ce mai frecventă.

Astfel, este clară relevanța și utilitatea măsurilor de asigurare în cadrul executării documentului executoriu, fiind considerate printre cele mai esențiale instrumente în procesul de executare silită. Aceste măsuri reprezintă un drept important acordat executorului judecătoresc pentru a-și îndeplini în mod eficient rolul principal, care este de a contribui la realizarea drepturilor creditorului, recunoscute prin intermediul unui document executoriu.

Bibliografie

- [1] Abramov A. "Evoluții procedural în material executării silite în Federația Rusă", Conferința Internațională „Statutul executorilor judecătorești în exercitarea atribuțiilor sale. Evoluții procedurale ale executorii silite, Chișinău 17-18.09. 2015, p. 232-236.
- [2] Coban I. „ Măsurile de asigurare în procedura de executare în contextul legislației Republicii Moldova „ În Conferința Internațională „Executarea silită în reglementarea Noului cod de procedură civilă” 30 august-1septembrie 2012, Tîrgu Mureș, România, Curierul judiciar nr. 9/2014 , pag. 487-490
- [3] V.G. Cădere, *Tratat de procedură civilă*, ed. a II-a, Tipografiile Române Unite, București, 1935, pag. 470.
- [4] Codului de executare al R.M. publ.05.11.2010 în Monitorul Oficial Nr. 214-220 art Nr:704.
- [5] M. Dymant și A. Mathieu, *Les huissiers de justice-leurs origines europeennes racines quebecoises*, Ed. Les Edition info Justice, Montreal, 1984.
- [6] Florescu, P. Coman, T. Mrejeru, M. Safta, G. Bălașa, *Executarea silită. Reglementare, Doctrină, Jurisprudență*. Ed. C.H. Beck. București 2006. P.300.
- [7] Hîrbuleț, *Organizarea și exercitarea profesiei de executor judecătoresc*, Ed. Hamangiu, București 2007, pag. 4-11.
- [8] Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.10 din 16.2.2013, cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Codului de executare în cauze civile.
- [9] Legea privind executorii judecătorești, Nr. 113 din 17.06.2010, M. Of. al Republicii Moldova Nr. 126-128 din 23.07.2010.
- [10] J-P Levy și A. Castlido, *Histoire du droit civil*, Dalloz, 1er Edition, Paris, 2002.
- [11] Leș , *Instituții judiciare contemporane*, ed. C.H.BECK; București, 2007.
- [12] Talmaci R., Novicov O., „Măsurile de asigurare a executării silite – între tradiție și inovație.
- [13] S. Zilberstein, V.M. Ciobanu, *Tratat de executare silită*, Ed. Lumina Lex, București, 2001.